

Bia và nước giải khát

Theo số liệu thống kê của Tổng cục Thống kê, sản lượng bia các loại năm 2010 là 2,42 tỷ lít, năm 2015 đạt 3,52 tỷ lít, tăng trung bình 7,8%. Theo quy hoạch phát triển ngành bia, rượu, nước giải khát Việt Nam đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2035 (Quyết định 3690/QĐ-BCT/2016) năm 2020, cả nước sản xuất 4,1 tỷ lít bia tăng lên khoảng 4,6 tỷ lít bia vào năm 2025 và đạt 5,5 tỷ lít vào năm 2035, tốc độ tăng trung bình là 2,33% giai đoạn 2021-2025 và 1,8% giai đoạn 2026-2035. Đối với nước giải khát, mục tiêu tương ứng cho các mốc năm là 6,8 tỷ lít, 9,1 tỷ lít và 15,2 tỷ lít, tương ứng với tốc độ tăng 6,0% giai đoạn 2021-2025 và 5,3%. Tuy nhiên theo số liệu thống kê, sản lượng bia năm 2019 đã đạt 4,59 tỷ lít. Năm 2020 giảm còn 3,95 tỷ lít do ảnh hưởng của đại dịch COVID và việc ban hành Nghị định 100/2019/NĐ-CP về xử phạt giao thông đối với người điều khiển giao thông uống rượu, bia theo Luật phòng chống tác hại của rượu, bia 2019. Như vậy là số thực hiện có thể cao hơn số quy hoạch. Báo cáo Vietnam food and drink report Q1/2021 – Fitch Solutions dự báo ngành bia tăng trưởng 3.3%/năm, nước giải khát nói chung và nước giải khát không gas có mức tăng trưởng 6.7%/năm giai đoạn sau năm 2020-2030. Báo cáo của Fitch Solution report¹ và của Statistia.com² cũng có dự báo tương đồng. Nghiên cứu này căn cứ vào số liệu quá khứ, các định hướng của ngành cũng như tham khảo dự báo của các nguồn nêu trên để đưa ra giả định về sản lượng cho giai đoạn đến năm 2030 và sau đó. Theo đó, sản lượng bia dự kiến là 5,6 tỷ lít năm 2030, 7,1 tỷ lít năm 2040 và 8,3 tỷ lít vào năm 2050. Nước giải khát có gas tăng từ 1,2 tỷ lít năm 2015 đạt 3,94 tỷ lít năm 2030 và 6,79 tỷ lít năm 2050. Nước giải khát không gas tăng từ 1,18 tỷ lít năm 2015 đạt 2,9 tỷ lít năm 2030 và 5 tỷ lít năm 2050.

Về tiêu thụ năng lượng, thống kê của EVN cho thấy khu vực sản xuất đồ uống bao gồm rượu, bia, nước khoáng, nước giải khát các loại tiêu thụ 1,8 tỷ kWh điện, tăng trung bình 10,36%/năm giai đoạn 2007-2010. Tốc độ tăng giảm còn 7% giai đoạn 2011-2014.

Ngày 14 tháng 9 năm 2016, Bộ Công Thương đã ban hành Thông tư số 19/2016/TT-BCT để quy định mức tiêu hao năng lượng trong ngành công nghiệp sản xuất bia và nước giải khát cho giai đoạn đến năm 2025

Hình: Nhà máy bia Sài Gòn- Quảng Ngãi, Photo © kinhtechungkhoan.vn

¹ <https://www.statista.com/outlook/20020000/127/soft-drinks/vietnam>

² <https://www.statista.com/outlook/20020200/127/non-carbonated-soft-drinks/vietnam>

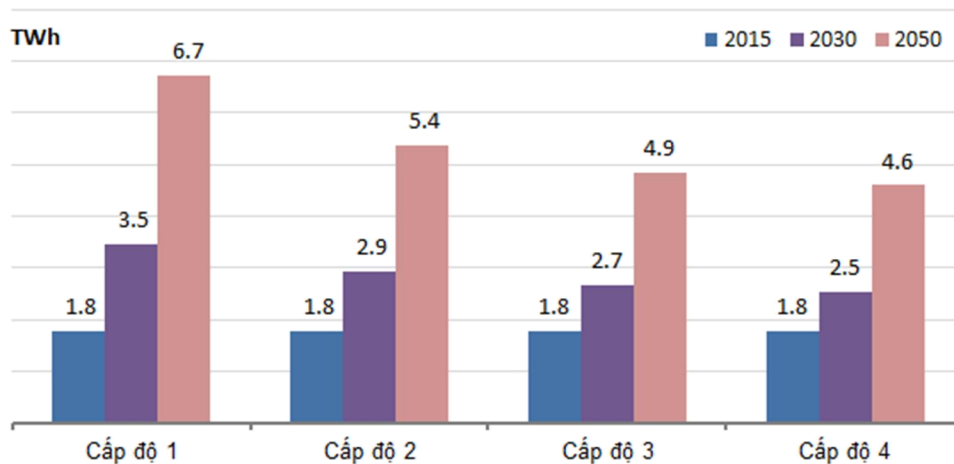
Theo danh mục các doanh nghiệp tiêu thụ năng lượng trọng điểm năm 2015, có 33 doanh nghiệp thuộc lĩnh vực sản xuất bia và đồ uống không cồn. Theo Luật sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, các doanh nghiệp này có trách nhiệm xây dựng và thực hiện kế hoạch hàng năm và năm năm về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Cấp độ 1: Phù hợp với cách tiếp cận của trong báo cáo NDC, cấp độ này giả định không có nỗ lực nào về việc nâng cao hiệu quả sử dụng năng lượng. Thông tư quy định về mức tiêu hao năng lượng là nỗ lực quốc gia và được xem xét ở các cấp độ sau. Theo đó, tổng tiêu thụ năng lượng sẽ tăng từ 1,8 TWh năm 2015 lên 4,2 TWh năm 2030 và đạt 6,7 TWh năm 2050, tương ứng với mức phát thải là 0,4 triệu tấn, 0,8 triệu tấn và 1,6 triệu tấn

Cấp độ 2: giả định mặc dù có thông tư quy định về mức tiêu hao năng lượng nhưng do thiếu chế tài thực hiện, việc áp dụng chỉ mang tính khuyến khích nên không đạt được mục tiêu đề ra. Việc triển khai còn hạn chế, chỉ ở các doanh nghiệp có tiềm lực lớn và đối với các doanh nghiệp nhỏ chỉ triển khai được các giải pháp cần ít vốn đầu tư và có thời gian thu hồi vốn ngắn. Các giải pháp tiềm năng được liệt kê ở trong Thông tư. Kết quả của nỗ lực này là năm 2030, tiêu thụ năng lượng giảm 15,2% năm 2030 và giảm 20,2% năm 2050, dẫn tới mức giảm phát thải khí nhà kính tương ứng, chưa bao gồm phát thải từ thay đổi, nâng cao hiệu quả sử dụng điện là 25% và 43,7%.

Cấp độ 3: giả định đạt được mức tiêu hao năng lượng như quy định của thông tư nhưng bị chậm 5 năm. Có nghĩa mục tiêu cho năm 2020 đạt được vào năm 2025 và mục tiêu cho năm 2025 đạt được vào năm 2030. So với cấp độ 1, tiêu thụ năng lượng năm 2030 và 2050 sẽ giảm lần lượt là 23,4% và 28,0% và phát thải khí nhà kính giảm (chưa bao gồm phát thải từ thay đổi, nâng cao hiệu quả sử dụng điện) là 37,5% và 62,5%.

Cấp độ 4: thể hiện một nỗ lực cao nhất. Theo đó, mức tiêu hao cho năm 2025 đạt được mức theo quy định của thông tư. Tới năm 2050, mức tiêu hao đạt được tương ứng với mức của 25% doanh nghiệp có mức tiêu hao năng lượng thấp nhất. Nỗ lực này dẫn đến kết quả là tiêu thụ năng lượng năm 2030 và 2050 sẽ giảm lần lượt là 27,3% và 31,8% và phát thải khí nhà kính giảm (chưa bao gồm phát thải từ thay đổi, nâng cao hiệu quả sử dụng điện) là 37,5% và 75,0%.

Hình 1: Nhu cầu năng lượng cho các mốc năm 2015, 2030 và 2050 ứng với mỗi cấp độ